

Іванюк Ірина Володимирівна, науковий співробітник інформаційно-аналітичного відділу педагогічних інновацій Інституту інформаційних технологій і засобів навчання Національної Академії педагогічних наук України, iivanyuk@yandex.ru

Питання формування полікультурної компетентності вчителя в зарубіжних країнах

Сучасна глобалізація світу вимагає від педагогів своєчасно змінювати навчальні програми і процес навчання для того, щоб виховувати дітей як громадян світу. Існує багато аспектів становлення громадянина світу, де одним з важливіших є обізнаність і розуміння щодо різноманіття та важливості всіх культур. Розуміння різних культур допомагає людям адаптуватися до незнайомого середовища, в якому вони зустрічаються, жити і працювати з людьми, які належать різним культурам. Налагодження зв'язків та позитивне ставлення до інших культур, спонукає людей займати активну громадянську позицію в багатокультурному суспільстві. Таким чином, зростає потреба в полікультурній компетентності, яка є здатністю змінити своє знання, відносини і поведінку таким чином, щоб бути відкритим і гнучким до інших культур.

В науковій літературі існує багато визначень культури. Серед дослідників полікультурної комунікації культура розглядається як система знань, яка дозволяє людям знати як спілкуватися з людьми іншої культури та інтерпретувати їх поведінку [1].

В зарубіжній науково-дослідній літературі існує декілька визначень полікультурної компетентності. Наприклад, Е.Тейлор розглядає полікультурну компетентність як перетворюючий навчальний процес, в якому «чужий» розвиває здатність до адаптації, змінюючи його або її точку зору, щоб ефективно зрозуміти і задовольнити вимоги культури приймаючої країни [2]. М.Ракотомена вважає полікультурну компетентність набором якостей, необхідних для успішної взаємодії в групі осіб з різними культурами, які базується на основі *знань* про культуру в цілому, власну

культуру та інші культури; *можливостей*: поведінка, адаптація, управління конфліктами, ведення переговорів; *компетенцій*: гнучкість, відкритий розум, емпатія, взаємозалежність, оптимізм, терпимість; *психологічних та емоційних ресурсів*: мотивація, задоволення від ризиків, можливості управління напругою [3].

Питання формування полікультурної компетентності стає одним з основних під час підготовки майбутніх вчителів і розробників мультимедійних навчальних програм в країнах Європейського Союзу та США. Н.Девіс запропонувала три причини для включення полікультурної освіти в рамки програми підготовки вчителів: (1) освіта, як і всі сучасні соціальні системи, в даний час діє в глобальному масштабі; (2) технології і, зокрема, інтерактивні технології дистанційного навчання, можуть бути легко використані для розширення доступу до освіти в глобальному масштабі. Це особливо важливо для тих народів та громад, які раніше не були охоплені освітніми послугами; (3) навчання майбутніх вчителів з наданою можливістю вчитися у колег з інших культур, може допомогти їм краще зрозуміти власну освітню культуру і соціальний, економічний та політичний контекст, що впливає на неї [4, с. 9].

Педагоги розробляють полікультурний вимір в освіті з інноваційним використанням таких інструментів, як електронна пошта, Інтернет і комп'ютерне моделювання. Розробка і застосування інформаційних технологій для підтримки моделі полікультурної освіти стає ключовим питанням в оцифрованому суспільстві 21-го століття.

Список використаних джерел:

1. Gudykunst, W.B.(2004) Bridging Differences: Effective intergroup communication (4th ed), Sage, Thousand Oaks, CA.
2. Taylor, E. W. (1994). Intercultural competency: A transformative learning process. *Adult Education Quarterly*, 44(3), 154-174.
3. Rakotomena, M., H., (2005). Les ressources individuelles pour la compétence interculturelle individuelle. In *Revue internationale sur le travail et la société*
4. Davis N.E, Hawkes M, Heineke W., & Veen W. (2001) Multiple perspectives on evaluation of new technology in education and teacher education. In Heineke W & Blaise L. (Eds.) *Methods of evaluating technology*. Information Age Publishing.